

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 139.

V Ljubljani, v sredo 20. junija 1900.

Letnik XXVIII.

V zágati.

Prihodnost je temna in živa duša ne ve, kaj nam prinese. Po nemškem in tudi slovanskem časopisju se širijo različne vesti o rešilnih potih, toda vse te vesti niso prav nič drugega kot pobožne želje in prazne kombinacije. Signatura sedanjega položaja je zelo jednostavna: nihče ne ve ničesar. Ta položaj se da jako lepo izrabljati za lansiranje prikritih želj in tako se tudi dela. Ali to početje je precej brezsmiselno, kajti kakor rečeno: celo tisti krogi, o katerih se navadno govori, da so »dobro informirani«, majo z ramami in ne vedo odgovora na veliko vprašanje: kaj zdaj? Tudi ministri razglajajo po listih z nekako zgovornostjo, da — ne vedo ničesar... Megla torej vse naokrog.

Če se pomisli, je ta položaj žalosten in ne posebno časten za monarhijo. Zato je težko razumeti tisto veselje, ki je zavladalo takoj po zaključenju drž. zbora na vseh koncih in krajih. Ker zunanjih povodov za tako radost pač ni nobenih, se mora misliti, da je razrušenje parlamenta in morda parlamentarizma tisto veselo dejstvo, s katerim so naši politiki tako zadovoljni. V tem slučaju pa je prišlo z avstrijsko politiko že presneto daleč.

Česko in za njim slovensko časopisje naglašajo, da imajo posebno Čehi vseskozi povoda za radovanje, da so dosegli z obstrukcijo nepričakovano velik uspeh. Ne trdi namreč nihče, da bi bili dosegli tisto, kar so hoteli doseči. Niso dobili niti češkega notranjega uradnega jezika, niti razveljavljenja Kindingerjevega ukaza. In to so vendar hoteli, to so zahtevali. Kar se jim je posrečilo, je razrušenje desničarske večine, katere vrednost, če se sodi po veselju Nemcev nad njeno hrupno smrtjo, ni bila tako majhna, kakor navadno govore. In posrečilo sem jim je ob enem, da so za nedogledno dobo zaprečili parlamentarno razpravljanje jezikovnega vprašanja, ki bi jim doneslo ono, česar z obstrukcijo niso mogli doseči. Tako izgleda stvar, če se jo motri s treznim očesom; to so vse pridobitve obstrukcije, to

so najbližje in nevesele posledice parlamentarnega poloma.

Ali obstrukcija je dosegla venderle nepričakovano velik uspeh. Tako pravijo. Ta velik uspeh leži v dejstvu, da so Čehi dovedli obstrukcijo ad absurdum, da je odslej enkrat za vselej onemogočena vsaka obstrukcija in da prihajajo torej lepi časi parlamentarnega delovanja. Ni znano, kdo si je to reč izmislil, — ali prašali bi ga jako resno, odkod je dobil garancije za tisto lepo prihodnost, kako si je prav za prav predstavljal pričetek parlamentarnega delovanja? Ali ni poslovni red drž. zbora isti, kakor je bil, ali niso jezikovne razmere na Češkem in Moravskem iste, kakor so bile pred češko obstrukcijo? In naj poskusi vlada — kakor se ji svetuje od vseh mogočih strani, — naj poskusi oktroajirati parlamentu nov poslovni red, — kar bi bilo, mimogrede povedano, popolnoma nezakonito, — in naj poskusi oktroajirati svoj jezikovni zakon! Naprti si v tistem trenutku na rame češko in nemško obstrukcijo, ki jo pomeče s pozorišča kakor slamno betvico. Duhovi se niso pomirili in nikdar se ne bodo pomirili toliko, da bi bilo mogoče postaviti bolno in rahločutno zbornico pred kak fait accompli, na kakoršnega mislijo nekateri optimisti. Čehi so izjavili, da je Körberjev jezikovni načrt zanje nesprejemljiv in zdaj so izjavili Nemci, da je tudi zanje »vom Anfang bis zum Ende unannehmbar«. Na kako oktroajiranje novega poslovnega reda pa še celo ni misliti.

Take so stvari. Izhoda ni videti danes nikjer. Ne smelo bi se bilo presekati veje, na kateri se je sedelo, ne smelo bi se porušiti parlamenta, s čegar pomočjo bi se dalo doseči več, nego se je doseglo z njega porušenjem in več kot se da upati od brezparlamentarne, nejasne prihodnosti!

Dr. Kramar pred svojimi volivci.

Češki poslanec dr. Kramar je minulo nedeljo v Novi Paki poročal svojim volivcem. Rekel je med drugim:

»Od kdaj je vaš vodnik?« me je vprašala suho miss Klara.

»Ne vem prav dobro,« sem odgovoril malo v zadregi vsled ironičnega glasu, s katerim so me vprašale njene velikozobe usta. »Imam namreč to čudno navado, da imam vedno istega vodnika, odkar sem prišel prvič v Italijo. Seveda tega ni dolgo, to je res...«

»Poglej Francoza vrlega...« je vzkliknila miss Klara. Skoro sem spoznal, da ves njen preraphaelizem ni drugega, kakor kos nečimernosti. Za to narodno zabavljico se nisem dosti zmenil, dasi bi bil lahko prav ravnodušno odgovoril na dobrohotno opombo, ki pa je bila malo preveč angleškega značaja. Vpričo Angležev bojevitega značaja je molk najboljšo orožje, ki prav v živo rani njih oholost. Angleži krvavo hrepene, da se jim ugovarja, že iz nekega bojaželjnega nagona, ki je lasten njih krvi in ki jih sili do podjarmljenja, pa tudi do izpreobrnitve. Vendar sem prenesel z ravnodušnostjo modrijana srepi pogled plavooke miss Klare, zlasti še, ker je miss Mary nadaljevala:

»Dve leti je tega, kar so ondi našli lepe freske vam tako priljubljenega Benozza, ki so tako jasne in tako svetlega kolorita, ka-

Z ozirom na razne sodbe o češki obstrukciji je treba resno in mirno govoriti o tem dejstvu. Velik pomen zmagovite češke obstrukcije je ta, da je parlament v bodoče rešen te more. Nemška obstrukcija in njena vedna nevarnost je postala že »liberum veto« v starem poljskem državnem zboru, in vsled tega so bile nemogoče vse akcije večine, vlade in vsake stranke.

Mi smo vsaj ravnotežje zopet ustanovili. Prepričali so se vsi, da proti češkemu narodu ni mogoče vladati. Toda nihče ne sme misliti, da more biti taka obstrukcijska politika edino sredstvo naroda za vso bodočnost. Dne 8. junija smo se branili proti zvižaji in sili. Predlogi za državne podpore vsled uim so bili vedno nujni za vse stranke, zato pač ni bilo pošteno, da so ravno te predloge hoteli izrabiti proti češki obstrukciji, ki je bila do zadnjega mirna in dostojna. S silo so nastopili proti sili v nasprotju s poslovnim redom.

Dne 8. junija so nam nastavili past, iznenaditi so nas hoteli, česar bi ne pričakovali od nove koalicije. Toda naglašati moram, da obstrukcija ni naš namen, silovita politika ni naša taktika. Proti sili se bomo branili s silo, sicer pa smo vedno pripravljeni za mir in spravo, ker sedanje razmere škodijo vsem.

Ni res, da smo vlado prosili, naj prekine ali zaključi zasedanje. Pripravljeni smo bili za vse slučaje in vstrajali bi do skrajnosti. Vlada pa ni mogla družega storiti, nego zaključiti zasedanje. Le nova koalicija noče tega priznati, ker se sramuje blamaže. In kaj bi dosegli levičarji, ko bi se bilo posrečilo prvo branje proračunskega provizorija? S tem bi boj ne bil še končan, in vlada mora skrbeti v prvi vrsti za parlamentarni red.

Akoravno pa češka obstrukcija ni podlegla, vendar ne smemo s posebnim veseljem in polno nado gledati v bodočnost. Naš narod more sicer prenesti še več nesreč, a ne tako država. Vlada mora nekaj resnega ukreniti. Svetujejo jej, da se naj maščuje nad narodom češkim. Toda vladi je to ne-

mogoče, ker nima trdne večine. In vlada bi imela opraviti s češkim narodom v celoti, ki je že mnogo žrtvoval za državo. Ne, to je nemogoče. Tako maščevanje more pripočeti in želeti le skrajna zavist in sebičnost onih strank, ki hočejo le nemško Avstrijo ali nobene. Nobena avstrijska vlada danes ne more izvršiti takega sveta.

Ker se mnogo govori in piše, da bode vlada s § 14. uveljavila jezikovni zakon, moram naglašati, da ta jezikovni načrt nasprotuje § 19. in 14. državnega osnovnega zakona. In ne samo v formalnem oziru, tudi v stvarnem bi bila to velika napaka. Vlada mora vendar želeti mir mej Čehi in Nemci; krivica se ne sme goditi ne Čehom ne Nemcem. Ko bi vlada uveljavila jezikovna načrta, kakoršna sta, prekršila bi ustavo in se pregrešila proti zakonu ter si naložila odgovornost pred sodnim stolom zgodovine. Mi torej vlado svarimo pred tem korakom, ker želimo močno državo, in močna more biti, ako so zadovoljni njeni narodi.

Ali bode vlada poslušala naše svarilo, tega ne vem, in to je, kar vzbuja skrb. V zadnjem času smo bili osamljeni v boju. Onih, ki se niso postavili proti nam, ne pozabimo. A bilo bi nepolitično, ako bi napadali one, ki so nas zapustili. O tem hočemo govoriti, ko se pomirijo duhovi. A to je gotovo, da politika posameznih mož ne more za vedno pretrgati vezij, ki vežejo narode. Stranke se morejo ločiti, a narodi se zopet najdejo in zbližajo. Proglašajo politiko proste roke. Tudi za nas ni škodljiva ta politika. Mi smo dovolj močni, da moremo ustrajati. Pokazali pa smo, da hočemo pošteno spravo. Na svoji strani bomo vedno imeli vse one, ki hočejo ravnopravnost. In svoje pravice bomo vedno in odločno branili. Škodovati nam morejo, a pomagati ne.

Iz kmetijskega sveta.

Piše poslanec Fr. Povše.

VI.

Denarni zavodi.

Kmetijski svet je na poziv kmetijskega ministerstva sklenil že v lanskem zborovanju sestaviti razkaz stanja kreditnih zavodov po

LISTEK.

Svetnik.

Francoski spisal Paul Bourget. — Prestavil — a —

(Dalje.)

Z nami sedi pri mizi ta vnuk, v kapitanski uniformi, eleganten, živahen mož, ki govori z visokim, malce guturalnim glasom Riviere. Iz njih pogovorov, ki jih je spremljal glasen smeh, sem zvedel »Odisejo« teh sorodnikov, za katero bi se bil še dalje zanimal, ko bi ne bila začela miss Mary Dobson pripovedovati povest, ki je v meni živo vzbudila quatuorcentista, ljubitelja fresk in slik pred l. 1500. Bila je to ona rdečelaska, ki je s čopičem akvarelne slikarice kvarila slikarstvo prvega mojstra; po dolgej razpravi o preporni točki, ali je pripisovati glasoviti »Triomphe« Buonamicu Buffalmacu ali Nardu Daddiju, me kratko vpraša:

»Ali ste bili v samostanu Monte Chiaro?«

»Ki je med Piso in Luko, v gorovju tostran Veruke? Ne, nisem bil. Videl sem v vodniku, da je do tja najmanj šest ur z vozom. In zaradi dveh neznatnih del iz terakote od Luka della Robbia, s čimur se ponaša, in nekaterih slik bolonjske šole...«

kor one v kapeli Rikardi v Florenci... Vedelo se je dobro, da je Benozzo delal v samostanu in da je ondi naslikal med drugim tudi legendo o sv. Tomažu, kakor pripoveduje oni obrekovavski Vasari. Ali o tem umotvoru, ki ga je mojster izvršil skoro v istem času, kakor onega v Pisi, ni bilo nobenega sledu, in glejte, čudno... Oče Griffi, star benediktinec, ki čuva poslopje, odkar je bil samostan podržavljen, ukaže nekega dne služabniku, naj pobriše v sobici, ki je dandanes namenjena za potnike, pajčevino, razpreženo v kotu. Na prvi udar metle se odlušči kos ometa. Duhovnik zahteva lestvico in spleza kvišku, če prav je že prekoračil sedemdeseto leto. — Povedati vam moram, da je ta samostan njegov ljubljeneč. Videl ga je, ko je notri bivalo do dvesto menihov in, po razpustu samostana je vsprejel nalogo varuha s trdnim upanjem, da bo še videl slavo nekdanjih dni. Sanjala le o tem, kako bodo našli očetje starodavno zidovje v snagi. Iz tega vzroka si je tudi nadel nadležno breme, oskrbovati turistom stanovanje. Bal se je namreč, da se ne bi pred samostanskim pragom otvorila gostilna, kakor na Monte-Cassinu, in gostilna poleg samostana, kjer bi Amerikanci zvečer plesali, ta misel mu je bila neznosna...«

»Kaj pa, ko je bil na vrhu lestvice...« sem zasukal razgovor. Bal sem se v resnici, da se ne bi končal slavošpev, posvečen očetu Griffiju, s kakim napadom intolerantnega protestantizma, kar je miss Klara takoj storila, rekoč:

»Ko bi se sama ne prepričala, ne bi nikdar verjela, da se da tudi s tako obleko združiti duhovnost in delavnost.«

»Ko je bil na vrhu lestvice,« je zopet začela miss Mary, »je prav previdno postrgal omet, kar se ga je še držalo. Najprvo je odkril čelo in oči, potem usta in naposled ves obraz Kristusov. Italijani so vsi umetniki, to jim je v krvi. Duhovnik je dobro sodil, da je pod ometom skrita freska velike vrednosti...«

»Menihi menda niso imeli bolj silnega dela,« ji je znova segla v besedo miss Klara, »kakor prevleči vse umotvore 15. stoletja z apnom ali pa nadomestiti okraske starih mojstrov s slikami v baročnem slogu in s dekadencijskimi freskami...«

»Pa so vsaj naročili te okraske,« sem rekel, »kar priča, da ni odvisen dober ali slab okus od prepričanja, kakoršnega smo...«

»Čisto naravno, da ste skeptik, ker ste Parižan,« je odgovorila srdita Angležinja.

(Dalje prib.)

vseh kronovinah naše države, ki služijo v zadoščenje oziroma izpolnjenje kmetijstvu potrebne kredita, toliko hipotekarnega, kolikor osebnega.

Pododsek izbran v to svrhu se je posvečeval vsestransko ter preiskoval vse razmere kreditnih zavodov ter potrebe posameznih dežel glede organizacije tega za razvoj kmetijskega gospodarstva velevaznega kreditnega vprašanja. Skušal je po možnosti proučevati vse razmere in sestaviti predloge, kateri bi merili na to, da se zniža breme hipotek, ter za bodoče zabrani sleherno zadolženje čez določeno mero.

Pododseku bilo je pa posebno na tem, da dogotovi tako delo, katero bo moglo kmetijskemu ministerstvu služiti kot podlaga pri njegovem nadaljnjem delovanju za razdolžitve kmetijskih posestev.

Denašnja agrarna socialna politika strogo loči kredit za posestvo in njega trajno vrednost od kredita za upravo kmetije, tako zvani gospodarski obratni kredit. In prav je to, ker le za nakup posestva, oziroma za dokup posestva, za trajne zboljšave kmetije n. pr. za osuševanje močvirnih zemljišč, za naprave služeče za namakanje zemljišč, za razbremenitev hipotek, za plačevanje dolgov, deležev i. e. naj se rabi hipotetni kredit, za tekoča opravila pa služiti ima le osebni kredit, in prav v tem je velik pomen tako zvanih Raifeisnovih posojilnic, katere dajo kredit na ime dotičnega kmetovalca brez vsakojakih vknjižb in stroškov. Po preteku letine pa je dolžnost slehernega, da za gospodarske namene vzeti osebni kredit zopet vrne.

Pododsek pa smatra istotako kot povsem neobhodno potrebno, da postane ves hipotekarni kredit neodpovedljiv, nizko-obresten in v obrokih odplačljiv. Le na tem temelju je tekom desetletij pričakovati, da se hipotetni dolgovi na kmetijskih domovih polagoma znižajo.

Skrbeti je v prvi vrsti za to, da so hipoteke na kmetijskih domovih neodpovedljive. Že to je velike važnosti, če se doseže in vresniči, ker s tem se zabrani, da morejo spekulante prav takrat, ko je dotični gospodar n. pr. zaradi zelo slabih letin, drugih nezgod in nesreč povsem nezmožen pomagati si, poželjive svoje namene izvršiti, da odpovedo dolg ter izvršilnim sodnim potom iztirjavajo posojeni denar, katerega pa gospodarju zadolžene kmetije ni mogoče poravnati in zapade bobnu. Če pa je dolg neodpovedljiv, skrbeti je zadolžencem le za obrestovanje in če nastane tudi zanj slaba letina, zamore si potom osebnega kredita toliko pomagati, da poravna obresti ter pridno delujoč more pričakovati boljše letine, da si opomore.

Ko bi bili dolgovi neizterljivi, na stotine rodbin bi bilo ostalo na rodni zemlji, ko so pa morali zapustiti dom le, ker je neusmiljeni upnik prav prežal na pravi čas, da je zamogel poseči po domu, na katerega je posodil denar že z namenom, da ga o pravi priliki spravi v svojo last.

Pa tudi za slučaj, da se je upnik dal preprostiti, se je pogostoma pri tem namožen dolg, ker navadno so stroški za izvršbo veliki in vse to se zopet vknjiži k prejšnji dolžni svoti, ki narašča vedno hujše, dokler je gospodar sploh ne zmore.

To so tudi pravi prijatelji kmetijskega ljudstva že dalje časa uvidevali, zato so snovali kreditne zavode, ki zamorejo izkazovati vže velike vspehe.

Res lepo vrsto kreditnih zavodov je v državi in nehote vriva se misel, zakaj se ni v naši deželi skrbelo za ustanovitev takega zavoda, ki bi gotovo dobro spopolnjeval ono, kar se ne da doseči po hranilnicah.

Naj navajam glavniše take zavode po Avstrijskem:

Na Češkem posluje hipotetni zavod od l. 1865. naprej. Ta zavod služi za realni kredit na Češkem in izdaje hipotetna posojila z izdajanjem obveznic z nepremljivo obrestno mero in odplačevanjem na letne obroke. Posojila tega zavoda so neodpovedljiva za zavod. Zavod zahteva od dolžnikov, da odplačujejo dolg v letnih obrokih in sicer vsaj pol odstotka na leto.

Pri 4 odstotnem dolgu ima plačevati dolžnik še pol odstotka za odplačevanje dolžne svote, tako da s tem, da na leto za-

vodu plačuje 4½, odstotka, izplača tekom 55 let ves dolg.

Če plačuje po en odstotek za letni odplačilni obrok, odplača dolg v 41 letih.

Obresti znašajo prit tem zavodu 4, celo le 3½, od sto!

Odpovedati more zavod posojilo le, če dolžnik vzlic ponovljenim opominom tekom 3 let ni zadostil dolžnostim obresti.

Reservnega zaklada ima ta zavod že 8 milijonov kron.

Posojila daje ta zavod na kmetije, hiše po mestih in daje posojila do dve tretjini vrednosti kmetije, koje vrednost izračunava stan, da čisti katastralni dohodek 24krat pomnožuje.

Prav lepo je pri tem zavodu, da za manjše kmetije oskrbi zavod sam vse stroške za vknjižbo, tako da nima dotični dolžnik nikakih sitnosti in stroškov.

Prav veliko je ta zavod deloval v konvertiranju višje obrestnih dolgov in sicer znaša svota konvertiranih dolgov blizo 280 milijonov kron! Zavod je celo 50dstopna svoja prva posojila konvertiral na 40dstopna in to na svoje lastne stroške.

Za opomin ne zaračunava ta zavod nobenih taks, kakor to navadno storé drugi zavodi, n. pr. hranilnice po svojih odvetnikih, in če je bil zavod primoran iztožiti letne obroke, storil je sam in sicer z najnižimi troški, ki so daleč zaostajali za onimi, ki jih sodišče priznava.

Prav tako je ta zavod v slabih letinah svojim dolžnikom v celih po ujmah prizadetih pokrajinah odpustil za dotično leto vplačilo.

Ta zavod je v vedni najožji dotiki s posojilnicami, katere izvršujejo konvertiranje višje obrestnih dolgov.

Ta zavod je v teku svojega obstanka (od l. 1865 do 1899) izplačal 515 milijonov kron posojil.

Če sem ta zavod obširneje popisal, povod temu je, ker se mora mu priznati prvenstvo v izvrševanju svoje naloge, ki meri na olajšave pri zadolženju kmetijskih posestev. (Dalje prib.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. junija.

Spomentco nemških levčarjev so včeraj, kakor je bilo napovedano, izročili ministrskemu predsedniku Koerberju v to odbrani voditelji nemških levčarskih krogov. Poslanec grofa Stürgkha, dr. Grossa, dr. Chiarija, dr. Bärnreitherja, dr. Luegerja in dr. Pergelta je včeraj dopoldne dr. Koerber najprijazneje vsprejel ter se razgovarjal z njimi nad jedno uro. Konečnega odgovora ministrski predsednik pri tem razgovoru ni mogel dati, ker se hoče poprej temeljito poučiti o vseh točkah spomenice. O političnem položaju ni bilo razgovora; minister se je v svojem odgovoru omejil samo na posamezne določbe jezikovnega načrta ter na vprašanje o uvedbi nemščine kot posredovalnega jezika. To je vse, kar je za sedaj prišlo v javnost o včerajšnji znameniti avdijenci, ker so sklenili, da varujejo o vsem strogo tajnost. Kajpada graškim nacionalnim zagrizencem ni všeč, da se jim ne pove, kaj je odgovoril ministrski predsednik, in vprašujejo, če je morda odgovor tak, da bi bili razdraženi Čehi. »Gr. Tagblatt« tudi pribije, da je bilo v deputaciji četvero liberalcev. Tem menda ne zaupajo več. — Tej avdijenci sledi baje kmalu ona čeških zaupnikov.

Katoliška ljudska stranka in levica. Znano je, kako resno se trudijo razni levčarski kolovodje z vitezom Jaworskim vred, da bi zvabili v svojo sredo številno nemško katoliško ljudsko stranko in z njeno pomočjo prišli zopet do gotove večine in seveda tudi do vladnih jaslji. Na vsa ta vabljenja so dobili liberalci sedaj oficijelen odgovor, s katerim pa bržkone ne bodo zadovoljni. »N. Tir. Stimmen« namreč navajajo pogoje, pod katerimi se more to zgoditi. Prvič se mora obstrukcija definitivno in odkrito zlomiti; nikakor namreč ne gre, da bi se onemogočila samo mladočeška obstrukcija, nemška pa bi imela odprto pot. Drugič mora liberalna stranka za vselej zapustiti svoje cerkvi in veri sovražno stališče in ne sme imeti nikake skupnosti z duhovščino sovražnimi elementi. Konečno morajo levčarji pokazati resno voljo za spravo s Čehi,

brez katere je nemogoč delaven parlament. Politike pritiskanja ob steno katoliška ljudska stranka ne pozna in je ne mara. — Pod takimi pogoji ne pride do alijance in naj poslanec Kathrein še tako koketuje z nemškimi liberalci; katoliška ljudska stranka ni še izgubljena za desnico.

Avstro-Ogerska in nemiri v Kitaju. Ogerski ministrski predsednik Szell je v ponedeljkovi zadnji seji poslanske zbornice odgovoril na interpelacijo posl. Košuta glede položaja na Kitajskem in akoje zunanjih velesil. Minister je izjavil, da je skupni namen vseh velevlasti varstvo in obramba njih podložnikov in diplomatskih zastopnikov. Skoro v istem trenutku, ko je minister izgovoril te besede, je došlo v Evropo poročilo, da so si zunanje ladije s sedemurnim bombardovanjem osvojile 17 utrdb v pristanu Taku, in so torej velesile morali pričeti z ofenzivo. — Nadalje je minister izjavil, da »ni nobenega dokaza in nobenega znamenja za to, da bi kaka velesila zasledovala svoje posebne namene«. Tudi ta izjava je bila že tedaj zastarela in velja menda res samo za našo monarhijo. Japonci, Angleži in Rusi tekmujejo, kdo pride prej v Peking, da angleški listi celo pišejo, da gre do velesile »z Rusijo v Peking«, ker je ravno Rusija najbolj poskrbela za varstvo svojih interesov na kitajskih tleh. Celo Nemčija in Amerika sta bolj poskrbeli za varstvo lastnih interesov na kitajskih tleh, kakor pa naša monarhija, in bi se toraj prav nič ne bilo čuditi, ko bi jo pri delitvi Kitaja popolno prezrle ostale velevlasti.

Ministrsko krizo v Italiji je kajpada provzročila skrajna levica, ker je pri pogajanju z večino in vlado stavila zelo drzne zahteve. Zbornični predsednik Gallo je bil neki izredno prijenljiv in v soboto zjutraj pred sejo je že vse kazalo, da se dožene sprava. A v zadnjem hipu so stavili levčarji novo zahtevo, merečo na to, da jej večina prepusti v vseh odsekih ter v zborničnem predsedstvu po tri mesta, torej jedno več, nego jih ima ustavoverna opozicija, a nekateri ministri, posebno Visconti-Venosta, Bonasi in Carmine, ter velika večina vladne stranke so se odločno uprli taki zahtevi, in tako je prišlo do neizogibne ministrske krize, skupno ministerstvo, ki je nastopilo vlado 14. maja 1899, je podalo ostavko in kralj je dobil proste roke. V ponedeljek je kralj pozval k sebi oba zbornična predsednika in govori se, da bo senatski predsednik Saracco poverjen s sestavo novega kabineta. Tudi vodja večine, Sonino, ima precej upanja. Rimski listi pišejo, da nekateri dosedanjí kabinetni člani utegnejo i nadalje ostati na ministrskih sedežih. Mej temi bo baje tudi zunanji minister Visconti-Venosta, akoravno sam nima namena vztrajati na dosedanem mestu.

Dogodki na Kitajskem. Tekom včerajšnjega dne je došlo s Kitajskega več izredno vznemirljivih poročil. V pristanu Taku se je vnel včeraj zjutraj ali morda že prej boj mej Kitajci v trdnjavi in evropskimi ladjami v pristanu. Boj je trajal štiri ure, a konečno so se Kitajci morali udati evropskim kroglijam. Drugače se pa godi Evropejcem v Pekingu. Poslaniška poslopja so po poročilu nemškega konzula iz Tsi-Fu res razdejana in v veliki nevarnosti vsi inozemci, posebno kristijani, mej temi v prvi vrsti domačini, ker se ne morejo umakniti iz mesta. Velika večina Evropejcev je že pred izbruhom nemirov ubegla v Tien-Tsin, odkoder pa ne more dalje, ker manjka prevoznih sredstev. Nevarnost pa preti v najkrajšem času tudi temu kraju in ako zunanja pomoč v kratkem ne dojde, si bodo inozemci tu težko rešili življenje. Z osvojitvijo utrdb v pristanu Taku, kjer se je do zadnjega oviral dohod evropskih ladij, se bo v tem oziru obrnilo na boljše, toda slaba in poškodovana komunikacijska sredstva mej pristanom in Pekingom ter številne sovražne čete bodo znatno ovirale prodiranje zunanjih čet. Dokler velesile znatno ne pomnože svojih dosedanjih močij, ni upati, da bi se upor kmalu poleg.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. junija.

Osebnosti. Deželni vladni koncipist Seb. grof Giovanelli je pridelen okraj-

nemu glavarstvu ljubljanskemu, deželni vladni konceptni praktikant Frid. Lukan pa deželnemu šolskemu svetu. — Provizorična korvetna zdravnik dr. Leop. Majdič in dr. Andr. Korenčan sta imenovana efektivnima zdravnikoma. — G. Ernest Lavrenčič, absolviran slušatelj dunajske tehniške je po drugem državnem izpitu postal inženir strojništva. — Okrajnim nadzornikom za slovenske šole v okolici tržaški in za zasebne slovenske in srbske šole v Trstu je imenovan g. Ivan Neckermann, c. kr. učitelj na c. kr. pripravnici na Proseku.

Državna podpora. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo za zgradbo na 17.000 kron proračunanega vodovoda v Vižmarjih 50 odstotkov državne podpore, v znesku 8850 kron.

»Klerikalizem mej Hrvatima«. Sinočni »Narod« se v članku »Klerikalizem mej Hrvatima« podaja tudi v boj proti hrvatskim katolikom ter svari Hrvate proti temu, ker se baje s tem spravljajo v nevarnost skupna prihodnost Hrvatov in Slovencev. Temu nasproti konstatujemo, da grobokop jedinstva mej Slovenci in Hrvati je brezverski liberalizem, katerega širi »Narod« v Slovincih in ga skuša vtihotapiti tudi mej Hrvatima. Z liberalizmom se izmozgajo narodom vse duševne sile in taki narodi, vzlasti ako so majhni, le čakajo močnejšega, da se mu vsužijo. Zato pa je živo versko prepričanje in življenje najboljša opora za zbliževanje Hrvatov in Slovencev. Tega zbliževanja ne bo zadrževala okolnost, da je nekaj Hrvatov pravoslavni ali mohamedancev, ker toleranco, katere brezverski liberalizem nasproti veri ne pozna, to toleranco pozna in goji katoliška cerkev. Kakor pa drugovercem pustimo njih versko prepričanje, tako delujmo, da na našem jugu vedno bolj prodira in se utrjuje katoliška ideja, zato smo z veseljem pozdravili oklic za prvi hrvatski katoliški shod. — »Narod« pa razvdi iz tega dogodka, da čim bolj on maže svoje predale z napadi na katoliško cerkev, tem lepše se na jugu razvija katoliško življenje, tem odločnejše nastopa tudi inteligenca v boj za krščanstvo. To je nov dokaz stare resnice, da je cerkev v borbah vedno zmagovalka!

Ljubljanski občinski svet se bode v izredni seji, ki bode v petek ob šesti uri zvečer v mestni dvorani, pečal mej drugim s stavbnega odseka poročilom o gradnji cesar Franc Jožefovega mostu mesto sedanjega lesenega mesarskega mostu, s policijskega odseka poročilom o uredbi mestne ljudske kopeli, o določbah in predpisih za kopelj, o plačah za kopeljiščička in kopaljiščičo ter o službenih predpisih za nju. Šolski odsek bode poročal o stavbnem programu za poslopje obrtne šole.

Štjarsko učiteljsko društvo za Slomška. Učiteljsko društvo za gornjegrajski okraj je sklenilo v svoji predzadnji seji proslaviti v Mozirju 100 letnico A. M. Slomška. Kedaj bode kak tak sklep v proslavo moža, ki je učil, da mora Slovencem biti sveta vera in beseda materina, storilo »Slovensko učiteljsko društvo« v Ljubljani?

Štjarske novice. Treščilo je v gospodarsko poslopje Petra Breznika v Mariboru. Poslopje je zgorelo do ozidja. Škode je nad 12.000 kron. Tudi v mariborski okolici je blisk zadnje dni užgal več poslopij. — Hrbet zlomil si je v Zagorju pri Pilštajnu krovce Znojč. Padel je tako nesrečno raz neke hiše. — Utonil je v Sotli v Rigonicah pri Brežicah Mih. Plavija, hlapec pri Janezu Ogorelcu. — V slatinsko kopališče je došlo do 12. t. m. 286 strank s 379 osebami. — Velikega orla ustrelil je nek kmečki fant blizu grada v Podčetrtku. Ustreljena ptica je merila s perutnicami tri in pol metra. Fant je s svojimi tovariši orla pojužinal. Zaraditake »lovske lakote« se bode moral zagovarjati pred sodiščem. — Posesnik Štatenberga je na Dunaju hotel biti nek Jurij Paetz. Predstavljal se je za grofa Bethlen ter pravil, da statenbersko posestvo je njegova last. Bil je že večkrat kaznovan radi goljufije, zato je romal v dež. sodišče na Dunaju. Zdravniki trdijo, da ni popolnoma pri pravi pameti. — Protestanti in njih prijatelji so imeli v nedeljo slavnost v Mürzzuschlagu. Položili so ondi temeljni kamen za novo protestantsko cerkev. Za večer spomin nemške pameti so v

tla zakopali »Grazer Tagblatt«. — Grofica Hartenau umoriti sta hotela v Gradcu njen bivši kočijaž Friedrich in neki Beck. Tudi njeno služabništvo sta hotela umoriti in potem s plenum uiti na Ogersko. Predno sta načrt izvršila, izvršila sta drugod razne tatvine in bila radi tega aretovana in Beck je bil celo obsojen radi znanega umora v Göstingu na devet let ječe. V zaporu sta tička se menila o izjalovljenem načrtu, a premalo tiho. V isti celici zaprti kaznjenci so ju naznanili. Kakor znano, je grofica Hartenau vdova po umrlem knezu bolgarskem princu Battenberškem.

»Grazer Tagblatt-u« se ne godi najbolje, ako smemo soditi po obupnih malodastnih in smešnih poskusih, da bi si pridobil kaj več naročnikov. Le z velikimi gmotnimi žrtvami in obilo moralno podporo živjator nemško nacionalna tiskarna in le z največjim trudom posameznikov izhaja nemško-nacionalno glasilo. Da bi vendar vzbudil pozornost ne samo redkih svojih izvoljencev ampak tudi širšega občinstva, prinaša »Tagblatt«, v večernih izdanjih seveda, tako bedaste novice, da se zde tudi drž. pravdniku preneumne. Izmisli se kar na lepem strahovito novico, da namerava na pr. vlada imenovati dva Slovence za notarja v čisto nemške kraje kakor Deutsch-Landsberg in Lipnico, ter napade na podlagi te brezmiselne izmišljotine vlado tako, da mora, dasi morda nerad, list zapleniti. Take in enake zaplembe izkorišča »Tagblatt«, da se kaže občinstvu kot mučenika za sveto in pravično nemško stvar. Z afriškega bojišča poroča Franko Seiner »Tagblattu«. Z lepaki in inserati izrablja »Tagblatt« ta poročila in se vsiljuje občinstvu, naj vendar čita tako zanimiva poročila v listu, ki tako malo stane! — Da, tudi klerikalizem naj pomaga »Tagblattu« na noge. Gonja, ki jo je uprizorila nemško-nacionalna stranka z Rokitsanskim na čelu proti nemški katoliški ljudski stranki, se je žalostno izjalovila. Stala je mnogo — a nacionalcem ni prinesla nič ko trpko razočaranje. Obljubljali so v zadnjih državnozbornih volitvah, da izpodrinejo »izdajalske klerikalce« na Štajerskem, a klerikalci so si vendar med tem utrdili pozicijo in pridobili novih postojank. Nemški nacionalizem ne gre med ljudstvo, nacionalci so na suhem, njih listi nimajo dosti naročnikov (po Sp. Štajerju pač nekaj, drugje malo). Zato svetuje včerajšnji »Tagblatt«, da treba za uspešno agitacijo proti edinim sovražnikom nemškega naroda, namreč klerikalcem, denarja in še denarja, in sicer denarja za »Deutsche Vereinsdruckerei«, da bo lahko izdajala liste in jih širila med ljudstvo. Neprestano javkanje! Umemo bol, ki jo čutijo nemški kolovodje v Gradcu s tem priznanjem. Bahajo se in širokoustijo, da stoji za njimi ogromna večina nemškega ljudstva, a zagazili so v velike stiske, v katerih morajo priznati, da ljudstvo v obče ne mara za njih liste, da se njih podjetju bliža politični in gospodarski polom!

Ošabni celjski magistrat. Znano je, da celjskim Nemcem vedno bolj nedostaje denarja. Uprav smešna je torej naslednja vest: Ob otvoritvi trgovine železa »Merkur« je podaril g. Peter Majdič 200 kron za celjske mestne reveže in 100 kron za reveže celjske okolice. Celjski župan Stiger je to hvaležno potrdil, a Rakusch, ki čuti konkurenco »Merkurjevo«, je obrnil. Upil je na magistratu toliko časa, da so se mu ondi uklonili in rekli, da celjski reveži ne potrebujejo teh 200 kron, katere so vrnili g. Majdču. Sedaj nastane vprašanje: Ali je tako postopanje sploh dovoljeno in ali je odbitih 200 kron založil morda g. Rakusch?

Delo »Lege« na Goriškem. »Legas« namerava ustanoviti svojo šolo tudi v Neblu, ki leži nekako v sredi med Dolenjem in Višnjevikom oziroma Gradnem.

Z okrajne sodnije v Gorici. Iz goriške okolice objavlja tržaška »Edinost« sledeči dopis: Pred ne dolgim časom izrazil se je Vaš cenjeni list še precej pohvalno gledé slovenščine na sodnijah na Goriškem. Zdi se mi, da ta pohvalni izraz ni obrodil dobrega sadu. Že nekaj časa vodi namreč okrajno sodnijo v Gorici plemenit gospod, ki je iz nemških dežel prišel na Primorsko učiti se slovenščine, ki je pa sedaj v resnici prav malo napredoval v poznanju našega jezika, torej vidite, da tudi na Goriškem še

nišmo enakopravni. Za sedaj ne idem dalje, ker upam, da pristojne oblastnijske same uvidevajo, da se taki nedostatki morajo odpraviti!! Govori se, da naši prvaki namerjajo na pristojnem mestu spregovoriti o tej stvari. A beseda naj bi že skoro bila izgovorjena!!

Kanal iz Porto Rosega do Tržiča. Napravo tega kanala so si izmislili primorski Lahoni, dasi nimajo niti po železniški zvezi od Porto Rosega-Tržič kaj voziti. Tržiški župan Valentini je bil že na Dunaju radi tega ter je prinesel domov naznanilo, da je za tak kanal že na razpolago 80.000 K. Tako gre vlada na roke Lahonom!

Duhovni, sovražniki šole?! Kdo more to tajiti? Rajni kranjski dekan Mežnarec je volil za dijaške ustanove 4000 kron. V »Correspondenz-Blatt für den katholischen Clerus Oesterreichs« 1. 1898 št. 24, stopa 893, se bere, da je bilo po podatkih, objavljenih v statističnem mesečniku dr. Ferd. Schmid-a ustanov za dijaške napravljene od duhovnov: Na Spod. Avstrijskem 147 z letnim zneskom 26.090 gld. in glavnico 552.640 gld.; na Gor. Avstrijskem 69 z let. zneskom 11.156 gld. in glavnico 352.240 gld.; na Solnograškem 39 z letnim zneskom 13.048 gld. in glavnico 327.910 gld.; na Štajerskem 121 z let. zneskom 16.340 gld. in glavnico 400.138 gld.; na Koroškem 42 z let. znesk. 3561 in glavnico 86.548 gld.; na Kranjskem 137 z let. zneskom 9653 gld. in glav. 249.049 gld.; v Trstu 49 z let. znes. 5742 gld. in glavnico 164.372 gld.; na Goriškem 9 z let. znesk. 591 gld. in glavnico 19.710 gld.; v Istri 1 z let. zneskom 84 gld. in glavnico 2145 gld.; na Primorskem 59 z let. znesk. 6417 gld. in glav. 186.227 gld.; na Tirolskem 146 z let. znesk. 13.628 gld. in glavnico 455.411 gld.; na Predarlškem 92 z let. znesk. 4996 gld. in glav. 131.426 gld.; na Českem 370 z let. zneskom 49.376 gld. in glavnico 1.487.176 gld.; na Moravskem 207 z let. zneskom 18.079 gld. in glavnico 490.659 gld.; v Šleziji 33 z letnim zneskom 2292 gld. in glavnico 69.266 gld.; v Galiciji 329 z letnim znesk. 42.354 gld. in glavnico 917.961 gld.; v Bukovini 6 z let. zneskom 826 gld. in glavnico 14.490 gld.; v Dalmaciji 89 z letnim zneskom 11.435 gld. in glavnico 384.003 gld. Skupno 1945 ustanov z letnim zneskom 235.667 gld. in glavnico 6.291.311 gld. — To očitno priča pred Bogom in pred svetom resnico trditve »Učiteljskega Tovarisa« in njegovih tovarišev, da so duhovni sovražniki šole! —

Ljubljanske novice. Sveta maša na Rožniku bode prihodnjo nedeljo ob 6. uri zjutraj. Udeleži se je v proslavo godu svojega zaščitnika sv. Antona tukajšnje »Delavsko konsumno društvo«. — Več človeških glav in kosti izkopali so pri zgradbi nove hiše na vogalu Resljeve ceste in Komenskega ulic. — Nov sport so začeli včeraj Nemci na travniku Fr. Oblaka. Bijejo veliko žogo z nogami. — Podoknice bodo danes ob 1/9. uri pri Al. Zajcu na Rimski cesti in Alojziju Vodniku v Kolodvorskih ulicah. — Povožil je z biciklom Maks Sartory 6 let starega Iv. Omeke in ga poškodoval na nogi. — Ukradla je zlat prstan, vreden 6 kron, Alb. Zalokar Mariji Ostanek. — Zgubil je Ivan Čehovin srebrno cilindar-remontar-uro, vredno 13 K, in srebrno verižico, na katere koncu je bil kompas, vreden 7 K. — Kamenje lučali so zlobneži čez Ljubljano in razbili R. Kirbischu dve šipi. — Za ukradenim biciklom J. K. se je včeraj iskalo, a bicikelj ni bil ukraden. Odpeljal ga je za »špas« Iv. D—u, šolski učenec, ter naredil ž njim izlet v Šiško. — Ljudska kopelj se odprla dne 23. t. m. ob 9. uri zjutraj. Baje bodo s posebno slovesnostjo in menda celo z običajnim banketom praznovali otvoritev precej ponesrečene zgradbe. — Režiser slovenskega gledališča gosp. Rud. Inemann bode baje že od dne 1. julija angaževan na »Narodnem gledališču« v Pragi. — Na Žabjak so danes pripeljali hlapca grofa Blagaja, ki je na Slivnici na nekem ženitovanju, ko so fantje »oglarili«, zaklal do smrti nekega posestnika in občinskega svetnika.

K ustanovitvi civilne godbe in godbene šole v Ljubljani. Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo obudilo je zopet misel ustanoviti v Ljubljani civilno godbo,

in je iz formalnih ozirov prevzelo tudi vse priprave, katere vodi posebni odsek. Tudi godba bode formalno z gasilnim društvom spojena. Vabijo se torej tem potom vsi oni, ki želijo pristopiti k civilni godbi in so že godbeno izurjeni, da se osebno oglašajo v mali dvorani »Mestnega doma«, in sicer v četrtek, 21. t. m. ali soboto, 23. t. m., vsakikrat od 10. do 12. ure dopoldne ali zvečer od 6. do 8. ure. Ker se bode seveda gojila sočasno tudi godba na lok, se uljudno vabijo in prosijo tudi gospodje, ki znajo igrati na jednega teh instrumentov, da osebno ali pismeno svoj pristop odseku prijavijo. Da bode mogoče določiti, se li da sposoben oddelek ustanoviti, bode navzoči g. kapelnik Benišek gospode pripravljence preskusil; zato so vsi naprošeni, da po mogočnosti prinese seboj godalo, katerega so zmožni, in po mogočnosti tudi muzikalije, iz katerih bi zmožnost pokazali. Vabijo se ob enem tudi stariši, ki bi želeli, da bi se njih sinovi od 15. leta naprej v to svrhu izvežbajo v godbi in so pripravljene, po dovršeni šoli tudi sodelovati pri godbi, da se osebno ž njimi zglase v mali dvorani »Mest. doma«, in sicer dne 21., 23., 26. in 28. t. m., vsakikrat od 6. do 8. ure zvečer. Starejši mladeniči se lahko sami zglase, vendar naj prinese seboj potrebno pismeno privoljenje starišev ali delodajalcev. Pouk bode brezplačen. Pripravljalni odsek.

Iz Ilirske Bistrice. Velika nesreča je zadela 18. t. m. vso trnovsko župnijo. Razsajala je popoldne več ur strašna nevihta; silna ploha je lila, vmes je padala debela toča, grmelno in bliskalo je, da je bilo groza. Poti in ceste so razorane, travniki posuti s peskom in z zemljo, njive, katere so obetale lepo letino, so večinoma razdejane in vničene. Najbolj so trpele vasi Koseze, Bukovica, Zarečica, Spodnji Zemon, Soze itd. Pod Vrbovom je odnesel silni hudournik dvanajstletnega pastirčeka; še sedaj revčeka brezuspešno iščejo. Ubogi stariši, ki so pri toliki škodi na polju še svojega ljubljence izgubili! Še huje, kakor slišimo, je divjala nevihta v bližnjih primorskih vaseh Jelšanske fare, kjer je ljudem povodenj celo hiše podirala in vničila vse pridelke. Naši Zemonci danes žito kosijo. Bog se usmili ubozege kmeta!

Neurje so imeli v ponedeljek popoldne v Novem Mestu. Strela je udarila v neki kozolec blizu Beršlina, ki je do tal pogorel.

Kontrolni shodi za dež. brambo se vrše letos v oktobru in sicer 4. v Vel. Laščah, 5. v Ribnici, 6. v Kočevju, 8. v Črnomlju, 9. v Metliki, 10. v Novem mestu, 12. v Žužemberku, 13. v Trebnjem, 15. v Mokronogu, 17. v Kostanjevici, 18. v Krškem, 19. v Radečah, 20. v Zagorju, 22. v Litiji in 23. v Zatičini.

Predsednikom goriške kmetijske družbe je bil na izrednem občnem zboru dne 18. t. m. izvoljen pl. Bolle s 35 proti 25 glasovom, katere je dobil conte Panigai.

Kako se utrjuje avstrijstvo v Trstu. Poročali smo, da so imela tržaška nemška društva na korist svojega »Deutsches Heima« velegermansko veselico, katere program je bil tak, da je bilo vojaški godbi prepovedano sodelovati. Vendar so Nemci v Trstu mogli obdržati tako veselico. Taka mera velja za Nemce celo v Trstu, Slovincem se pa niti cerkvene slavnosti ni dovolilo vdeležiti z zastavo bratovščine sv. Cirila in Metoda. S takim postopanjem se menda utrjuje avstrijstvo v Trstu.

V Pulj bode prišel jutri avstrijski vojni minister baron Krieghammer.

Nov Lloydov parobrod »China« je priplul v Trst. Zgrajen je na Angleškem. Stroji imajo moč 2500 konjskih sil. Dolg je parobrod 129, a širok 15 m.

Prijazen železniški uradnik odaja, kakor poroča »Edinost«, vozne listke v Lescah. Na slovensko zahtevo odgovarja baje, da uradniki železnice samo nemški govorijo in »Bei mir muss man deutsch verlangen«. Prav pravi »Edinost«: Takemu postopanju železniskih prenapetežev bi se moral enkrat za vselej narediti konec!

Toča je pobila Podlipo v Vrhniskem okraju v soboto dne 16. t. m. popoldne okrog pol 3 ure. Bila je debela kot lešniki in se je videla ponekod še v nedeljo zvečer. Pšenico in rž bodo morali nekateri pokositi, pa tudi druga žita in sadeži so mnogo trpeli. Sadje, ki je obetalo bogato letino, je vničeno. Že sicer obubožano ljudstvo zre z žalostjo v bodočnost in je vsega usmiljenja vredno.

siti, pa tudi druga žita in sadeži so mnogo trpeli. Sadje, ki je obetalo bogato letino, je vničeno. Že sicer obubožano ljudstvo zre z žalostjo v bodočnost in je vsega usmiljenja vredno.

Kupčija s drešnjami na Goriškem je letos prav dobra in prinese v deželo marsikak tisočak. Vsak dan se skoro proda na goriškem trgu za izvoz 600—800 kvintalov črešenj. Cena jim je 22 do 24 vinarjev.

V kupeju okraden je bil predvečeranim vpok. kontrolor fin. straže Vincencij Krishmann, ko se je peljal iz Trsta v Ljubljano. Na tržaškem kolodvoru se mu je pridružil nek 60letni »gospod« v spremstvu elegantne dame, ki sta pa na Opčini izstopila in odnesla Krishmannu denarnico s 100 kronami in dvema srečkama, hranilnično knjižico pa vrgla pod klop. Okradeni je seveda dogodek opazil šele po nju odhodu.

Pri streljanju ponesrečil se je na Telovo v Kropi žrebljar Jurij Lapajne. Možnar se je razletel in Lapajneto tako nevarno ranil na glavi, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Njegov drug, Ant. Šolar, je odšel z lahko poškodbo.

Koliko je Slovencev v Ameriki. V Zedinjenih državah je približno okoli 90.000 Slovencev in 50 slovenskih duhovnikov. Največji slovenski naselbini ste Joliet in Cleveland. V Clevelandu je 3500 Slovencev. V Calumedu jih je 2000, v Pennsylvaniji 5000.

Anarhista so prijeli te dni, kakor smo že na kratko omenili, v Pontebi. Pred kratkim je prejel njegov oče, ki biva sedaj v Velikovcu na Koroškem, pismo od svojega, v tujini bivajočega sina, ki mu naznanja, da bo umoril italijanskega kralja, ker ga je žreb odločil za to »delo«. Ob enem mu je naznanil, da je sedaj na potu v Rim in bodo letos še štirje knezi žrtve anarhistov. To pismo je izročil oče orožnikom in glavarstvo je odredilo potrebne korake.

Samomor. Na Greti pri Trstu so našli ustreljenega 50letnega višjega poštnega kontrolorja Henrika Kobaua. Bil je suspendiran, ker se je v blagajni pri kontroli našlo več denarja, nego ga je bilo vknjiženega.

»Mrtva roka«. Nemški mestni zastop v Olumucu na Moravskem zanemarlja češko šolstvo na vse pretege, zato namerava ododni knez nadškof dr. Kohn ustanoviti več čeških ljudskih in meščanskih šol ter izročiti pouk šolskim bratom.

Kralj Leopold in grofica Lonyay. Neki dunajski list poroča, da grofica Stefaniya Lonyay ne pojde v Gastein, kjer sedaj biva njeni oče, belgijski kralj Leopold. — Dalje poročajo listi, — kar pa ni verjetno —, da se hoče grofica Lonyay ločiti od svojega moža.

Zveza čeških posojilnic se snuje. Dosedaj je združevala češko posojilništvo »Živnostenska banka« v Pragi, katere delokrog se je pa precej predrugačil.

Avstrijci — Rusi. Iz Rusije poročajo, da je Rusija 310 Avstrijcem podelila državljansko pravico. Ti Avstrijci stanujejo v okraju Lublina. Tako Rusija, ta »sovražnica« Avstrije, Nemčija, prijateljica in zvesta zaveznica naša, pa podi dan za dnem Avstrijce čez mejo!

Pošten tat je minuli teden ukradel v Budimpešti nekemu višjemu uradniku denarnico z 31 kronami in zlato uro. Vse to pa je okradeni naslednji dan dobil nazaj s pismom, v katerem se tat oprostja, da je okral svojega nekdanjega znanca, ki ga je spoznal še le po vizitki v denarnici, in kateremu je bila usoda mileja, kakor pa njemu nesrečniku.

Iz Madrida na Češko sta te dni potovala brez vsakega spremstva in vešča jedino le španščini dva otroka, Weikert, imajoča 5 in 6 let, katerima so v Madridu pomrli stariši in ju je avstrijski posredovanjem pariškega konzula odposlal v pristojno občino na severnem Češkem. Deček in deklica sta imela na obleki našito naznanilo z vsemi datimi in s prošnjo do železniskih in drugih uradov, naj ju oskrbljujejo in varujejo do doma, doma pa izroče županstvu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 20. junija. »Wiener Tagblatt« javlja, da je odstop gališkega

ministra Pietaka gotov. Pietakov naslednik bode grof Dzieduszycki. Vzrok odstopa Pietakovega je mej drugim tudi njegov „slavofilni“ govor v poljskem klubu.

Dunaj, 20. junija. Sklep načelstva levičarskih strank v drž. zboru, da naj bo nemški jezik uradni posredovalni jezik, onemogočuje vsak dogovor za češko-nemško spravo.

Dunaj, 20. junija. V sinočni seji je občinski svet odobril volitve in po kratki debati vsprejel nov poslovni red.

Trst, 20. junija. „Piccolo“ je dobil od grofa Lonyaya poročilo, da so vesti o nameravani ločitvi Štefanije od njega popolnoma izmišljene.

Zader, 20. junija. Na po smrti Bulatovi izpraznjeno mesto predsednika dežel. zbora bode voljen poslanec dr. Ivčević.

Budimpešta, 20. junija. V tovarni strojev drž. železnice je zopet ustavilo delo 3000 delavcev.

London, 20. junija. Roberts poroča iz Pretorije 18. t. m.: Tu in v Johannesburgu je vse mirno. Dobili smo 2000 oprav za osvobodene vjetnike, katerih je 3187.

London, 20. junija. Lord Roberts brzojavlja in Pretorije 16. t. m.: 800 Burov je 14. t. m. napadlo angleško stražo pri Zandrivlju. Na pomoč je prišel general Knox iz Kroonstadta in jih pregnal. Na angleški strani je padel jeden častnik in dva moža, jeden častnik in osem mož je ranjenih.

Vojska na Kitajskem.

Do minule nedelje zjutraj se je pisalo v svetovnem časopisju le o vstaji ali revoluciji na Kitajskem, ko pa so imenovani dan velesile pričele z bombardovanjem ter so si po daljšem boju osvojile močno trdnjavo Taku, se je pričela na skrajnem vzhodu pravcata vojska, ki bržkone ne bo tako naglo končana.

Pri osvojitvi utrdb v pristanu je bilo ubitih 21 Evropejcev in 57 ranjenih. Mej temi je 5 Angležev, 10 Nemcev, 2 Francoza ter 61 Rusov. Avstrija ni nobenega mej njimi in ker se mej udeleženiimi ladijami tudi ne nahaja ime »Zente«, se sklepa, da se naša ladija sploh ni udeležila tega bombardovanja. Poleg tega se je pogreznila jedna ruska ladija, ker je eksplodirala nje zaloga smodnika. Kitajske izgube niso natančno znane, a sodi se, da je padlo 400 mož, izgubili so pa tudi vse torpedo-čolne v pristanu. Ker je morje v pristanu tako plitvo, da se mu morejo večje ladije blizati le do 6 $\frac{1}{2}$ morskih milj, so izbrali za napad le manjše ladije, mej temi »Ilitis« in rusko »Mandzur«.

Pot v kitajsko cesarstvo je Evropejcem sedaj odprta. Prodiranje je pa nemogoče, dokler ne dojde v Tientsin dovolj močij, ki bodo potem skupno udarile v Peking. Sedaj se je izkrcalo samo 4000 Rusov in 3000 Japoncev, ki pa sami nič ne opravijo, dokler ne dojdejo nove moči. Avstro-Ogerska in baje tudi Nemčija ne pošljeta novih močij. Najbolj pritiskajo zunanje velesile na Japonec, naj se odločijo za večjo akcijo, in vlada v Tokio se je baje že udala, da odpošlje 20.000 mož, ako se ji prizna nekako prvenstvo. Za tem tiče seveda Angleži, ki bi na ta način radi paralizovali rusko akcijo.

Kakor stvari sedaj stoje, upajo zastopniki velesil, da bodo koncem tekočega tedna

evropske čete lahko odrinile iz Tientsina. Pridruži se jim tudi nekaj tisoč Amerikanov iz Manile. Ali bo poslanski oddelek v Peking mogel tako dolgo odbijati napade ali ne, se seveda ne more prorokovati. Vse kitajske čete so sedaj na potu v Peking.

Pariz, 20. junija. V ministerskem svetu je poročal zunanji minister, da se mu je potom konzulata v Shanghai posrečilo, izposlovati odredbo podkralja Li-Hung-Čanga glede varstva tujcev, ker se mu je zapretilo, da je porok zanj s svojim življenjem. Podkralj odpotuje 22. t. m. v Peking.

Pariz, 20. junija. Francoski generalni konzul je v Yunanu v vjetništvu podkralja.

Bruselj, 20. junija. „Independence belge“ javlja, da ima kineška cesarica trden namen, evropskim vevlastim ustavljati se do skrajnosti. Cesarica hoče izgnati vse Evropejce, in je pripravljena, v slučaju, da ne zmaga, umoriti cesarja in sebe.

Kiel, 20. junija. Prvi in drugi mornariški bataljon sta dobila nalog, naj odpotujeta v Kitaj.

London, 20. junija. Japonska vlada je na željo velesil sklenila za sedaj takoj odposlati 3000 mož na Kitajsko.

London, 20. junija. Iz Hankau-a brzojavljajo, da so 18. t. m. Bokserji razdeljali misijonsko poslopje blizu mesta. Misijonarji so se srečno rešili.

Newjork, 20. junija. Iz Washingtona poročajo: Mac Kinley je naročil generalu Arthurju, naj odpošlje takoj 5800 mož iz Manile v Tientsin, admiral Remey je pa dobil nalog odriniti v Kitaj z ladijo „Oregon“.

Po sklepu poročila.

Trst, 20. junija. Tukajšnje vojaško poveljništvo je dobilo nalog, pripraviti za odhod bataljon 97. pešpolka in vojske v slučaju odredbe ukreata na križarki „Marija Terezija“, ki je v Pulju pripravljena, da odpluje v Kino.

London, 20. junija. (C. B.) Reut. urad poroča danes iz Shanghaija: Iz poročil iz kitajskih virov, katerim tudi tukajšnji vnanji uradniki pripisujejo precej verjetnosti, je razvidno, da so bila 17. t. m. poslaništva še na varnem in da je angleški poveljnik Seymour došel v Peking z evropskimi četami.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
19	9. zveč.	735,7	17,6	sr. sever	pol oblač.	
20	7. zjutr.	735,9	15,7	sl. jug	pol oblač.	0,0
	2. popol.	734,4	25,4	p. m. jz. zah.	del. jasno	
Srednja včerašnja temperatura 18,6 normale: 18,2.						

Pleskarska in v to stroko vstevajoča se starbena in pohištvena dela

izvršujeta in se priporočata v naročila iz mesta in z dežele **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. — Najnižje cene. — Vzorci so vselej na razpolago. — Izvrševanje strokovno zanesljivo in brez konkurence. 13 11-2

Dunajska borza.

Dne 20. junija.	
Skupni državni dolg v notah	97,80
Skupni državni dolg v srebru	97,35
Avstrijska zlata rent 4%	115,70
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	97,60
Ogerska zlata rent 4%	115,40
Ogerska krona rent 4%, 200	91,05
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	174,8
Kreditne delnice, 160 gld.	699
London vista	242,17
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118,63

Dne 19. junija.	
20 mark	23,72
20 frankov (napoleonador)	19,31
Italijanski bankovci	90,75
C. kr. cekini	11,33
3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	168,10
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158,50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	198
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95,20
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138,50
Dunavske vravnave srečke 5%	250

KÔPEL
Preiskočeno zdravilišče za belozni vžledcu, najetih in ledvicah, trsladkema bolezen (diabetes), želčne kamene, katarher goštanca in na krhlju ifo.
Prospektise dobe pri ravnatelju Jožne železnice postaja Polčane (Pöltschach) želčne kamene, katarher goštanca in na krhlju ifo.
KRASNO PREBIVALIŠČE ZA PO LETI.
259 h) 10-7

Vabilo
na
I. občni zbor
Slovenskega vinogradniškega društva
registr. zadruga z omejeno zavezo
ki se bode vršil
v četrtek dne 5. julija 1900
ob 10. uri dopoldne
v lastni hiši na Glincah.

Dnevni red:

1. Poročilo predsedništva.
2. Odobritev računa za leto 1899.
3. Dopolnilne volitve predsedništva.
4. Dopolnilne volitve nadzorništva.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

Letni obračun, premoženjski izkaz in poročilo nadzorništva so udom zveze v društveni pisarni na Glincah na razpolaganje

546 1-1

Predsedništvo.

= Razglednice = barvotiskane, krasno izvršene, dobivajo se pri knjigotrčcu Ant.

Národna noša Turku v Ljubljani, na Dunajski cesti, komad po 5 kr., razprodajalcem po zelo nizki ceni.

Stanovanja so oddati!

Za avgust: **dvoje stanovanj** po 1 sobo in kuhinjo; **dvoje stanovanj** po 2 sobi s kuhinjo.

Takoj pa se odda jedno stanovanje z jedno sobo in kuhinjo. 519 3
Vse to na Poljanski cesti št. 60.

Vzajemna zavarovalnica proti požar. škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
razpisuje
službo ravnatelja in oziroma njega namestnika.
Prošnje naj se vlagajo
do dne 25. junija t. l.
Plačilo po dogovoru.
V Ljubljani, dne 10. junija 1900.
Odbor koncesionarjev.
522 3-3

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
170 33

Franc Zupan,
vlasuljar
v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4.
priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za
izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj
do najfinejšega izdelka. — Nadalje vsa
umetna pletenja in kite iz lepih las.
Postrežba natančna. 49 48-45

Oglje za kadilnico
izdeluje
V. A. Winding
v Bistrici ob Dravi,
Koroško.
Znano dobra postrežba in
najboljše blago.
Na stotine sprčil je na razpolago.
Eno naj sledi:
Vaše blagorodje!
Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo porabili. Krasna in primerna iznajdba!
Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosi tega oglja, ali po povzetju ali kakor je sicer navada na naslov:
Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopeljeve ulice 4. Češko.
106 26-25 S posebnim spoštovanjem ves udan
Fra. Fr. Em. Ybl,
t. č. podprijor.
V Pragi, 9. maja 1895.
Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna
dobrota blaga.

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri tvebanjih, pri iztvebanju
najmanjšega dobitka. — Promene za vsako tvebanje.
Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svati za doslej kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.